

van journalistisen produktion tarkasteluun.

²⁸PARK, Robert E. The city: suggestions for the investigation of human behavior in the urban environment. Teoksessa PARK, R. & BURGESS, E. & MCKENZIE, R. *The city*. Chicago, The University of Chicago Press, 1967 (1925), s. 40-41.

²⁹Ks. PROJEKT IDEOLOGIE-THEORIE. Faschismus und Ideologie I. *Argument-Sonderband AS 60*. Berlin, Argument-Verlag, 1980, s. 37.

³⁰Emt., s. 37.

³¹MIETTINEN, J. Sanomalehden lukeminen, emt., s. 271-272.

³²Ja suosittelenkin, ks. emt., s. 287.

NORDICOM ja bibliografia

Suomalainen tiedotustutkimus dokumentoidaan ja indeksoidaan kahteen kertaan. Mikäli tähän eivät voimavarat riitä, lopetetaan se missä vähemmän menetetään. Lopetetaan Suomen NORDICOM-toiminta ainakin bibliografian osalta.

Suomalaisen käyttäjän kannalta yhteispohjoismainen bibliografia ei ole hyvä kotimaisen aineiston jälleenhakuun. Kotimainen aineisto taas on bibliografioita enemmän käytävien eli opiskelijoiden, aloittelevien tutkijoiden ja niiden ns. muiden kannalta ensisijaista paitsi luettavuuden myös saatavuuden vuoksi.

Suomalaisen aineiston kannalta yhteispohjoismaisessa bibliografiassa ei ole kunnollista haun apuvälinettä, vaan viitteet on luettava läpi: ainakin toistaiseksi suomalainen nimikkeistö viitteissä on sivumäärältään suppeampi kuin asiasanahakemisto. Aakkosellisen hakemiston käyttö vaatii paitsi tiedotusopillista tuntemusta ja kärsivällisyyttä, myös luovaa mielikuvitusta ja kielitaitoa. Tesaauruksen termien käännettävyys ei ole ihan pieni ongelma ja on hakijan kannalta huomattavan mukavaa voida hakea myös hakusanalla "kioskikirjallisuus", vaikkei termiä englannin kielessä tai tesaauruksessa olisikaan.

Vaikka kotimaisen bibliografian asiasanastossa

on heikkouksia, sen ansio on, että sitä voidaan ylläpitää Suomessa. *Unescon tesaaurusta ei voi ylläpitää kansallisesti*. Pohjoismainen lisätesaurus ei muuttaisi kansainvälisen ylläpidon jäykkyyttä tutkimusperinteiden kansallisten piirteiden näkökulmasta tai lopettaisi käsitteistön käännettävyyden ongelmia.

Suomalaisessa tiedotustutkimuksessa on huomattava määrä käsitteitä, jotka eivät ole vain tiedotustutkimuksen käsitteitä, siltä osin suomalaisen yleisen asiasanaston uusimistyön voisi ajatella helpottavan kotimaisen bibliografian ylläpitoa. Tällä hetkellä kotimaisesta bibliografiasta vielä löytää.

Muiden pohjoismaiden kannalta Suomen uupuminen yhteispohjoismaisesta bibliografiasta on tuskin suurikaan menetys. Tosiasia on, että Suomesta on kielimuuri muihin pohjoismaihin päin. Tiedotustutkimuksessa eivät abstraktitekstit yleensä korvaa varsinaisia dokumentteja. Ne muissa pohjoismaissa, jotka pystyvät lukemaan suomenkielistä tutkimusta, pystyvät sen hakemaan myös suomenkielisestä bibliografiasta. Suomen osuuden voisi yhteispohjoismaisessa bibliografiassa rajoittaa esimerkiksi ruotsin ja englanninkieliseen aineistoon. Koko NORDICOM-yhteistyötä ei olisi pakko lopettaa, NORDICOMin yhteispohjoismaiset lehdet, NORDICOM-Information ja The NORDICOM Review voisivat hyvin olla katsauskanavia bibliografian sijaan. Mikäli Suomen irtisanoutuminen ei johda muiden pohjoismaiden bibliografiatuotantoa rahoitusvaikeuksiin, niin pohjoismaisen bibliografiatuotannon lopettaminen Suomen osalta tuskin olisi suurikaan menetys kenellekään.

REUNA-ALUEONGELMA JA KATE KOTIMAISSA BIBLIOGRAFIASSA

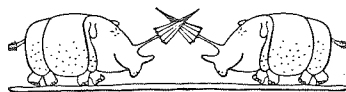
Kun reuna-alueita arvioi, on muistettava, ettei suomalaisen tiedotustutkijan ainut jälleenhauun apuväline ole Suomalaisen tiedotustutkimuksen bibliografia. Bibliografia on kaiketi väistämättä tässä suhteessa byrokraattinen ja konservatiivinen. Esimerkiksi laitoksen opinnäytteistä ei arvioida uudelleen bibliografiakelpoisuutta. Tätä hallinnollista tietä reuna-alueita tulee mukaan. Konservatiivinen bibliografia taas on siinä

mieleessä, että siihen kohdistuneet odotukset laa-
haavat jäljessä.

Voisiko ajatella, että lähitieteistä tai reu-
na-alueilta otettaisiin mukaan sellainen tutkimus,
jossa luokitusnäkökulmasta sekundaarifaasi on jo-
kin tiedotusopin Nordenstrengin luomassa ns. py-
hässä kolmijaossa välineoppiin tai viestintäpoli-
tiikkaan kuuluva.

Pyhän kolmijaon yläkerran reuna-alueet voisi
hoitaa esimerkiksi viittauksilla Suomen kirjalli-
suuden (kansallisbibliografian) käyttämiin UDK-
luokkiin hakemistossa niinä vuosina kun tarvetta
on. Bibliografian esipuhe voisi myös korvata me-
todologisten reuna-alueiden uupumista tästä bib-
liografiasta.

Louhi Surakka

keskustelua

Kriittinen

Tiede & edistys

Tutkijaliiton aikakaus-
lehti, joka ilmestyy nel-
jästi vuodessa ajankoh-
taisena, keskustelevana
ja kansainvälisenä. Tie-
de & edistys kuuluu Suo-
men Akatemian tieteelli-
sille lehdille jakaman
tuen piiriin.

Tilaushinnat:
vuosikerta 1982 65 mk
ulkomaille 80 mk
tukitilaus 100 mk

Tilaukset:
ps-tili 139093-9 tai
Vuorikatu 8 A 3,
00100 Helsinki 10,
puh. 90-633 261